

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169
„Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse
SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muutmise korralduse
seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korralduse eesmärk on muuta 2. märtsil 2022. a vastu võetud erisust Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduses nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ (edaspidi *korraldus nr 169*), mis on ette nähtud riiki sisenemise tingimustest isikutele, kes põgenevad Ukrainas aset leidva sõjategevuse eest.

Korraldust nr 169 on vaja muuta, sest võrreldes 2. märtsil 2022. a otsustatuga on Euroopa Liit heaks kiitnud Ukrainast põgenema sunnitud inimeste aitamiseks mõeldud ajutise kaitse direktiivi¹ rakendamise. Euroopa Liidu Nõukogu võttis 4. märtsil 2022. a vastu rakendusotsuse² (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu ajutise kaitse direktiivi artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse. Tegu on meetmega, mis lihtsustab Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmist Euroopa Liidu liikmesriikides. Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse (edaspidi *VRKS*) § 52 lõike 3 järgi otsustas Vabariigi Valitsus 8. märtsil 2022. a, kellele ajutist kaitset kohaldatakse.

Seetõttu tuleb korralduse nr 169 punktis 13² sätestatud erandi sihtrühma laiendada esiteks isikutega, kellele Vabariigi Valitsus on otsustanud kohaldada ajutist kaitset, ning teiseks kõigi nende Ukrainast saabujatega, kes ajutise kaitse subjektid ei ole.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Riigikantselei, Siseministeriumi ning Politseija Piirivalveameti ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punkti 1 ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punkti 3 ning lõigete 3 ja 6 alusel.

Korralduse punktiga 1 muudetakse korralduse nr 169 punkti 13², mille järgi ei kohaldata COVID-19 haiguse ennetamiseks kehtestatud riigipiiri ületamise piiranguid Ukraina kodanikule ja tema otsejoones alanejale või ülenejale sugulasele või abikaasale.

Erandi sihtrühma laiendatakse kolmanda riigi kodanikuga, kes on lahkunud sõjalise konflikti tõttu Ukrainast. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad), artikli 2 punkti 6 kohaselt käsitatakse kolmanda riigi kodanikuna kõiki isikuid, kes ei ole Euroopa Liidu kodanikud. See tähendab, et käesoleva korraldusega on hõlmatud ka kodakondsuseta isikud,

---

¹ Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel. ELT L 212, 07.08.2001, lk 12–23.

² Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse. ELT L 71, 04.03.2022, lk 1–6.

kellel oli Ukrainas rahvusvaheline kaitse või samaväärne riiklik kaitse enne 24. veebruari 2022. a.

Ajutine kaitse on rahvusvahelise kaitse üks liike ning ajutist kaitset vajavate isikute kategooria määratletakse Euroopa Liidu Nõukogu otsusega. Eeltoodu tuleneb VRKS § 1 lõikest 2 ja sama seaduse 3. peatükis sätestatud ajutise kaitse regulatsioonist. Seega on tegu rahvusvahelise kaitse subjektidega ning kooskõlas Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetega ei kehtestata nendele isikutele riiki sisenemiseks lisapiiranguid.

Vabariigi Valitsuse 8. märtsi 2022. a korraldusega kohaldatakse ajutist kaitset järgmistele isikutele, kes lahkusid sõjalise konflikti tõttu Ukrainast alates 24. veebruarist 2022 ja on saabunud Eestisse:

- 1) enne 24. veebruari 2022. a Ukrainas elanud Ukraina kodanikud;
- 2) kodakondsuseta isikud ja muude kolmandate riikide kui Ukraina kodanikud, kellel oli Ukrainas rahvusvaheline kaitse või samaväärne riiklik kaitse enne 24. veebruari 2022. a;
- 3) ülalnimetatud isikute pereliikmed.

Seega ei ole ajutise kaitse subjektid enne 24. veebruari 2022. a Ukrainast lahkunud Ukraina kodanikud ja nende perekonnaliikmed või mõne muu viibimisalusega kui rahvusvahelise kaitse alusel Ukrainas viibinud kolmanda riigi kodanikud. Ka need isikud saavad Eestisse ning neile tehakse piirikontroll, millest tulenevalt otsustab Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi *PPA*) edasise menetluse. PPA saab anda loa riiki sisenemiseks humanitaarsetel kaalutlustel, võtta vastu rahvusvahelise kaitse taotluse või alustada migratsioonijärelevalve menetlust, kui kolmanda riigi kodanikul on turvaline kodakondsusjärgne riik. Kui korraldust nr 169 ei muudeta, peaks PPA rakendama korralduse nr 169 punkti 13 alusel eritaotluse menetlust ja lubama isikud riiki, sest COVID-19 haiguse ennetamiseks kehtestatud reisipiirangute täitmist ei saa humanitaarsetel kaalutlustel eeldada isikutelt, kellel puudub võimalus Ukrainasse naasta.

Ettevaatusabinõuna jääb endiselt kehtima Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldusest nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“ tulenev kohustus COVID-19 tõendita isikutel jääda riigipiiri ületamise järel isolatsiooni.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette, et korraldus jõustub 18. märtsil 2022. a.

Korralduse punktis 3 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.